

ارزیابی مقاومت توده‌های بومی پیاز ایرانی نسبت به بیماری پوسیدگی ریشه فوزاریومی در شرایط گلخانه

رامین حاجیان فر، بهرام رستم فرودی^۱

۱- کرج، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، بخش تحقیقات سیب زمینی، پیاز و حبوبات آبی

چکیده: واکنش تعداد ۲۰ توده پیاز ایرانی مناطق مختلف کشور نسبت به جدایه‌های *Fusarium spp* عامل بیماری پوسیدگی ریشه فوزاریومی که از مناطق آذربایجان شرقی و اصفهان جمع آوری گردیده بودند در

شرایط گلخانه‌ای مورد بررسی قرار گرفت. مایه‌زنی توده‌های پیاز با جدایه‌های عامل بیماری از طریق غوطه ور نمودن ریشه گیاهچه‌های آنها با سوسپانسیون اسپور جدایه‌ها به غلظت 4×10^5 اسپور در میلی لیتر انجام گرفت، سپس گیاهچه‌ها در گلدان‌های پلاستیکی و به تعداد ۵ گیاهچه در هر گلدان کشت شدند. آزمایش به صورت اسپلیت فاکتوریل در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۴ تکرار به اجرا درآمده در آن زمان توسعه آلودگی بعنوان فاکتور اصلی در دو سطح (۴ و ۲ هفته پس از آلودگی) و تیمار توده x جدایه بصورت فاکتوریل در 5×20 سطح بعنوان فاکتور فرعی بودند در این تحقیق جهت تعیین تحمل توده‌های پیاز نسبت به بیماری، صفات درصد بقاء گیاهچه‌ها و برگهای خشک شده توده‌های پیاز مورد بررسی قرار گرفت. نتایج حاصله نشان داد که توده‌های خاتم مروست یزد و قرمزری با داشتن ۹۴/۶۱٪ و توده هریس آذربایجان شرقی با دارا بودن ۵۱/۳۵٪ بترتیب بیشترین و کمترین میزان بقاء گیاهچه را داشتند. همچنین توده‌های قرمزری و خاتم مروست یزد با داشتن کمترین درصد برگهای خشک شده پس از انجام مایه‌زنی با عامل بیماری بترتیب به میزان ۱۱/۴۹٪ و ۱۶/۱۸٪ به عنوان توده‌های متحمل و توده‌های سفیدگران، هریس، قلعه نو شاهرود و قرمز آذر شهر به ترتیب با دارا بودن ۴۰/۷٪، ۸۴/۳۸٪، ۳۷/۱۰٪ و ۳۶/۵۴٪ برگهای خشک شده، از نظر آماری در یک سطح قرار داشته و به عنوان توده‌های حساس به بیماری شناخته شدند. در این تحقیق جدایه *F. oxysporum* بدست آمده از آذربایجان شرقی با میانگین شاخص بیماری به میزان ۳۲/۹٪ بعنوان خسارت زاترین جدایه در توده‌های مختلف پیاز تشخیص داده شد.